

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích

223105010

Inventář

Archivní pomůcka č. 395

NAD č. 289

Značka archivního souboru: AO Lipno

Archiv obce Lipno

1839-1945

Zpracoval: Mgr. Jitka Flanderková

Plasy 2024

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Lipno (obec : Lipno, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : působnost od 1316-1850)	3
Gemeindeamt Lippen (Lipno, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : 1850-1945)	4
II. Dějiny archivního souboru	9
III. Archivní charakteristika archivního souboru	9
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru	9
V. Záznam o uspořářání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	10
Příloha ř. 1 - Seznam použitých zkratek	11
Příloha ř. 2 Počet obyvatel a domů v Lipně, Písku a řechodělich	12
Jednotky popisu	14
Předchůdci obecní správy do roku 1850	14
Berní záležitosti	14
Obecní úřad 1850–1945	14
Obec a její správa	14
Domovské právo	14
Volební záležitosti	14
Všeobecná správní řinnost obce	14
Organizace řinnosti obecní samosprávy	14
Spisová služba a archivnictví	14
Správa obecního majetku	15
Jednotlivé řásti obecního majetku	15
Rozpořřtové hospodaření obce	15
Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek	15
Záležitosti dohledu nad veřejnou mravností	15
Stavební a požární záležitosti	15
Působení obce ve veřejném zájmu	16
Chudinství a sociální péče	16
Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a b...	16
Vojenské záležitosti	16
Záležitosti řaňové a katastrální	16
Zemědělství, myslivost, rybolov	16
Rejstřík korporativní	17
Rejstřík osobní	18

I. Dějiny původce archivního souboru

Lipno (obec : Lipno, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : působnost od 1316-1850)

CAM: 138536

řřad obecnř sprřavy s nevyhraněným názvem

Užitř jměna: uměle vytvořené, řeština

Variantnř označení: Gemeinde Lippen, užitř: uměle vytvořené, němřina
Lippna, užitř: uměle vytvořené, němřina

Působnost od: 1316

Poznřmka ke vzniku: prvnř přsemnř zmřnka

Zřnik, zřnik zrušenřm/změnou: 1850

nřstupce: Gemeindeamt Lippen (Lipno, Lřřřany, Plzeň-sever, řesko : 1850-1945)

Poznřmka k zřniku: zavedenř obecnř samosprřavy na zřkladě tzv. Stadionova prozatřmnřho obecnřho zřřizenř ze dne 17. března 1849 (ř. 170/1849 řřřskěho zřkonřku)

Vztahy:

sřdlo: Lipno (Lřřřany, Plzeň-sever, řesko)

geografickř působnost: Lipno (Lřřřany, Plzeň-sever, řesko)

Dějiny

Prvnř přsemnř zmřnka o osadě pochřzř z roku 1316. Jřř v roce 1379 bylo Lipno řlechřickřm statkem. V roce 1487 prodal Rous z Lipna tvrz, poplužnř dvřř a ves Lipno s pustou vsř Přřskem Purkartu Andělovi z Ejstebna. V prvnř polovině 16. stoletř patřila ves rodu řřchalovcř z řřchalova, od nichř v roce 1551 zřskal řřst tvrze Lipno zřstavou Wolf Reizensteiner. A o třř roky později ji koupil Vřclav Broum z Mřřetic, kterř se v roce 1554 stal vlastnřkem celěho Lipna. Nřsledujřcřh 250 let se majitelě statku řřsto střřdali, ař jej roku 1804 bratřř Josef a Franz Wolframovi z Dobřřan prodali Vřclavu Bořkovi Dohalskěmu z Dohalic. Lipno se tak stalo součřstř panstvř Luhov-Lřřřany. Poslednřm vrchnostenskřm drřžitelem tohoto panstvř byl Maria Wenzel Josef svobodnř přn Pergler z Perglasu.

V roce 1848 dořlo patentem Ferdinanda V. ze 7. zřřř 1848 ke zrušenř feudřlnřh vztahř a patrimoniřlnř sprřavy, kterř vřřak provizorně pokračovala ve svě řřrednř řinnosti ařř do konstituovřnř okresnřh řřradř a okresnřh soudř v roce 1850. Nejnřřřřm sprřvnřm řlřnkem se staly samosprřavně mřřstnř obce, a to na zřkladě tzv. Stadionova prozatřmnřho obecnřho zřřizenř ř. 170/1849 řřřskěho zřkonřku ze dne 17. března 1849. Vychřzelo se hlavně z josefřnskřh katastrřlnřh obcř s třm rozdřilem, ře sřdliřř se mřlo střt budř obcř, anebo součřstř jině obce jako tzv. osada. V roce 1850 zanikla na zřkladě tzv. Stadionova prozatřmnřho obecnřho zřřizenř dosavadnř sprřava obce a byla nahrazena Obecnřm řřřadem Lipno.

Vnřtřnř struktury korporace

V řele obce střl rychtřř, kterř byl dosazovřn vrchnostř.

Funkce korporace

Přřsobenř v zřjmu vrchnosti přř prosazovřnř jejřh prřv, přř sprřavě poddanskřh zřřležitostř a přř vřřkonu přřneseně vrchnostenskě působnosti vřřči poddanřm;
pěče o obecnř majetek a jině obecnř zřřležitosti;
vystupovřnř přř jednřnřh jako dřřvřřřhodně a přřseřně osoby.

Normy - konstitutivnř

Cřsařskř patent ř. 170/1849 řřřskěho zřkonřku, provizornř zřkon obecnř (tzv. Stadionovo prozatřmnř obecnř zřřizenř).

Zdroje informací

LITERATURA:

BUKAČOVÁ, Irena – FÁK, Jiří a kol. Severní Plzeňsko II. Historicko-turistický průvodce č. 7. Domažlice, Plzeň: Nakladatelství Českého lesa, 1997.

ČERVENKA, Vladimír. Velkostatek Luhov-Líšťany (1639) 1642–1933 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 753]. Státní oblastní archiv Plzeň, 2019.

PALACKÝ, František. Podrobný popis Království českého. Praha : Knihkupectví J. G. Kalve, 1848.

PROFOUS, Antonín. Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. II. díl – Ch–L. Praha : Česká akademie věd a umění, 1951.

Gemeindeamt Lippen (Lipno, Líšťany, Plzeň-sever, Česko : 1850-1945)

CAM: 138535

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, němčina

Variantní označení: Gemeindeamt Lippen, Pieska u. Tichodil, užití: úřední, němčina
Gemeindeamt Lippen, Piska u. Tichodill, užití: úřední, němčina
Gemeinde Lippen/Landkreis Mies, užití: úřední, němčina
Obecní úřad Lipno, Písek a Těchoděly, užití: úřední, čeština
Obecní úřad Lipno, užití: úřední, čeština

Vznik, vznik zřízení/založením: 1850

předchůdce: Lipno (obec : Lipno, Líšťany, Plzeň-sever, Česko : působnost od 1316-1850)

Poznámka ke vzniku: zavedení obecní samosprávy na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení ze dne 17. března 1849 (č. 170/1849 říšského zákoníku)

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1945

Poznámka k zániku: ústavní dekret presidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění

Vztahy:

sídlo: Lipno (Líšťany, Plzeň-sever, Česko)

geografická působnost: Lipno (Líšťany, Plzeň-sever, Česko)

geografická působnost: Písek (Líšťany, Plzeň-sever, Česko)

geografická působnost: Těchoděly (Lipno, Líšťany, Plzeň-sever, Česko : nižší sídelní jednotka : zaniklo)

Dějiny

V roce 1848 došlo patentem Ferdinanda V. ze 7. září 1848 ke zrušení feudálních vztahů a patrimoniální správy, která však provizorně pokračovala ve své úřední činnosti až do konstitování okresních úřadů a okresních soudů v roce 1850. Nejnižším správním článkem se staly samosprávné místní obce, a to na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení č. 170/1849 ř. z. ze dne 17. března 1849. Vycházelo se hlavně z josefínských katastrálních obcí s tím rozdílem, že sídliště se mělo stát buď obcí, anebo součástí jiné obce jako tzv. osada.

Obecní úřad Lipno byl zřízen na základě výše uvedeného prozatímního obecního zřízení v roce 1850. V novém územněsprávním členění připadla místní obec Lipno do soudního okresu Město Touškov a politického okresu Plzeň v Plzeňském kraji. Prvoinstančním úřadem politické správy s všeobecnou působností bylo Okresní hejtmánství v Plzni. V letech 1855–1868 náleželo Lipno ke smíšenému politicko-soudnímu okresu Město Touškov, po roce 1868 pak k soudnímu okresu Město Touškov v politickém okrese Stříbro. V roce 1850 příslušelo Lipno k Farnímu úřadu v Líšťanech a k poštovnímu úřadu ve Městě Touškově. Obecní úřad Lipno spravoval také přidělená místa Hublův mlýn, Písek a Těchoděly.

V Lipně žilo obyvatelstvo převážně německé národnosti, v roce 1930 se k české

národnosti hlásilo 23 ze 338 obyvatel obce. Po podepsání Mnichovské dohody v roce 1938 se obec stala součástí Říšské župy Sudety. Lipno náleželo do obvodu vládního prezidenta v Chebu se sídlem v Karlových Varech a patřilo do působnosti landráta ve Stříbře. V období od 1. do 20. října 1938 byla veškerá výkonná moc na území, které připadlo Německu, svěřena okupační armádě. Poté vstoupilo v platnost německé správní řízení (Deutsche Gemeindeordnung z 30. ledna 1935). Podrobnější instrukce k této normě obsahovalo Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního zřízení v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikované v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614–1618. V období od 21. října 1938 do 30. dubna 1939 došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě.

Obecní úřad Lipno byl zrušen v květnu 1945 ustavením místní správní komise na základě ústavního dekretu prezidenta republiky o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku československého (uveřejněno též v příloze k vyhlášce ministra vnitra č. 43/1945 Sb.) a vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vnitřní struktury korporace

Stejně jako podle tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 říšského zákoníku), tak i podle obecního zřízení a řádu volebního pro Čechy (č. 7/1864 zemského zákoníku) byly v obci ustaveny dva orgány – obecní výbor (volený na tři roky) a obecní představenstvo. Obecní výbor byl kolegiální orgán, rozhodující většinou hlasů. Měl usnášecí a dozorčí moc a ze svého středu si volil obecní představenstvo (obojí dohromady bylo souhrnně označováno jako obecní zastupitelstvo – viz § 13 obecního zřízení).

V letech 1919–1938 bylo v Lipně na základě nového obecního volebního řádu (zákon č. 75/1919 Sb.) a novelizovaného obecního zřízení (zákon č. 76/1919 Sb.) voleno obecní zastupitelstvo (dříve obecní výbor), které si volilo obecní radu (obecní představenstvo), tvořenou starostou a radními. Obce disponovaly právem zřizovat si poradní a přípravné sbory ve formě komisí. Ve fondu Archiv obce Lipno je doložena činnost ze zákona povinné finanční komise.

Po záboru českého pohraničí Německem včetně tehdejší obce Lipno na základě Mnichovské dohody zastával správu obce pouze starosta. Jeho stálými zástupci byli tzv. přidělenci. První přidělenec byl podle zákona prvním a stálým zástupcem starosty, ostatní přidělenci byli stálými zástupci pouze ve svých pracovních oborech, starosta však mohl vztáhnout každou záležitost na sebe. Obecním orgánem zajišťujícím trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli v Lipně bylo 5 obecních radů. V tomto období je znám starosta Josef Deibl, jeho zástupcem v roce 1941 byl Josef Brandl. Při obecním úřadu působili dva přidělenci.

Doložení starostové:

Karl Buberl (1924–1931);

Josef Deibl (1932–1945).

Funkce korporace

Vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů;
organizace voleb obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;
evidence obecních příslušníků, společníků a přespolních, vystavování domovských listů;
pronájem, evidence a údržba obecního movitého i nemovitého majetku;
sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel;
vedení účetní agendy;
dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;
dohled nad potulnými osobami;
stavba a údržba obecních komunikací;
dohled nad veřejnou mravností;
osvědčování mravů a zachovalosti;
dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů;
péče o chudé a nemocné;
péče o zajištění škol, vybírání školného;
spolupráce se spolky;
podíl na vybírání daní, přírážek a příspěvků;
provádění soupisu hospodářských zvířat;
péče o nezaměstnané;
organizace povolení rybolovu.

Normy - konstitutivní

Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku (dále jen ř. z.), provizorní zákon obecní (tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení).

Guberniální dekret č. 86/1849 českého zemského zákoníku (dále jen z. z. č.), návod, jak se má zavést obecní zřízení (prováděcí předpis, mj. se vzorovými formuláři některých obecních písemností).

Výnos ministerstva vnitra č. 440/1849 ř. z., kterým se nařizuje, aby politické úřady okamžitě zastavily provádění prozatímního obecního zřízení a vyčkaly na ustavení nových politických úřadů (v realizaci prozatímního obecního zřízení mají pokračovat až nově založené okresní úřady).

Vyhláška českého zemského místodržitele č. 51/1850 z. z. č., poučení o obecním zřízení.

Nařízení ministra vnitra č. 116/1850 ř. z., kterým se vydávají některá vysvětlení a podrobnější ustanovení k prozatímnímu obecnímu zřízení.

Nařízení ministra vnitra č. 127/1850 ř. z., kterým se prozatímně stanoví census k nabytí sousedského práva v obcích.

Nařízení ministra spravedlnosti č. 256/1850 ř. z., kterým se po dohodě s ministrem vnitra vydává poučení pro obecní představené o svěřených jim soudních úředních řízeních.

Nařízení ministra vnitra č. 46/1854 ř. z., o setrvání dosavadních obecních zastupitelstev až do nabytí účinnosti nového obecního zákona.

Císařský patent č. 58/1859 ř. z., nové obecní zřízení (v platnost vstoupila pouze ustanovení o domovském právu).

Nařízení státního ministerstva č. 261/1860 ř. z., o provedení nových voleb do obecních zastupitelstev (vyhlášení obecních voleb po pádu neoabsolutismu).

Zákon č. 18/1862 ř. z., kterým se nastiňují základní ustanovení o úpravě obecní správy.

Zákon č. 7/1864 z. z. č., obecní zřízení pro království České a volební řád v obcích pro království České.

Zákon č. 20/1864 z. z. č., kterým se zavádí nový stavební řád platný pro království České (obsahuje povinnosti a pravomoci obecních orgánů - § 71, § 82nn).

Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení.

Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu.

Zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království České.

Zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České.

Zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království České, vydaného dne 16. dubna 1864.

Zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení.

Zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů.

Zákon č. 46/1874 z. z. č., kterým se přidává dodatek k § 89 obecního zřízení.

Zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, zveřejní se v zemském zákoníku).

Zákon č. 88/1874 z. z. č., kterým se mění zákon č. 39/1868 z. z. č., přesněji řečeno poslední odstavec § 87 obecního zřízení.

Zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č., a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přírážek k přímým daním.

Zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České, s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (obsahuje povinnosti a pravomoci obcí).

Zákon č. 10/1889 z. z. č. týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku domovského.

Zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.

Zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z., a § 4 téhož obecního zřízení.

Zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864.

Zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.

Zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.

Zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané.

Zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.
Zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé.
Zákon č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením.
Zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (povinnost obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi).
Zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí).
Zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském.
Vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních.
Zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela).
Nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.
Zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přírážky k přímým daním a finanční přiděly obcím).
Vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.
Vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely).
Vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních.
Zákon č. 122/1933 Sb., změna volebního řádu v obcích (mj. prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63).
Vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.).
Zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/).
Zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (něm. Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49-64.
Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614-1618.
Nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27.
Oznámení místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D).
Dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.).
Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích - § 6).

Zdroje informací

ARCHIVNÍ PRAMENY:

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond Archiv obce Lipno.

TIŠTĚNÉ PRAMENY:

Seznam míst v království Českém. Praha: C. k. místodržitelství České, 1872.

Seznam míst v království Českém. Praha: C. k. místodržitelství České, 1886.

Seznam míst v království Českém. Praha: C. k. místodržitelství České, 1893.

Seznam míst v království Českém. Praha: C. k. místodržitelství České, 1907.

Seznam míst v království Českém. Praha: C. k. místodržitelství, 1913.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Zevrubný popis rozdělení země království Českého. Praha, 1854.

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha: Ministerstvo vnitra a Státní úřad statistický, 1924.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha: Ministerstvo vnitra a Státní úřad statistický, 1934.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850-1970, I. díl. Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1. Jahrgang, zweiter Teil

des Buches. 1940, s. 93.

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 2. Jahrgang, erster Teil des Buches. 1941, s. 103.

LITERATURA:

EDL, Jan. Přehled změn v územní reorganizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu, Praha: Národní archiv, 2006, č. 14, s. 485–545.

FLÖGEL, Jaroslav. Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře. Praha: Československé právo, nakl. VI. Orel, 1933.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. Sborník archivních prací, Praha: Archivní správa ministerstva vnitra v nakladatelství Orbis, 1962, roč. 7, č. 2, s. 45–87.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Není známo, kde a jakým způsobem byly archiválie u původce ukládány.

Přímý zdroj akvizice:

Písemnosti byly do Okresního archivu ve Stříbře předány na základě skartačního řízení Místním národním výborem Lipno v 50. letech 20. století a dne 25. října 1963 delimitovány do Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích pod přírůstkovým číslem 222.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Vzhledem k absenci spisového plánu bylo při pořádání použito umělé pořádací schéma, uvedené v příloze č. 2 Metodického pokynu archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017). S ohledem na množství dochovaného materiálu bylo pořádací schéma zjednodušeno. Vnitřní skartace nebyla provedena.

Archivní fond Archiv obce Lipno obsahuje 14 evidenčních jednotek – 1 podací protokol (dále ppr), 10 úředních knih (dále ukn), 1 technický výkres (dále tvy) a 2 kartony (dále kar) spisového materiálu o celkové metráži 0,22 bm. Při inventarizaci v roce 2021 došlo ke změně ve skladbě a počtu evidenčních jednotek a metráže.

Datace soupisů hospodářství a hospodářských ploch (kar 2/9, pořadové číslo 48) byla učiněna odhadem na základě rozboru archiválií a je uvedena v hranatých závorkách.

Budoucí přírůstky:

Neočekávají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

V době zpracování byly písemnosti znečištěné prachem. Restaurátorský ani konzervátorský zásah není nutný.

Pravidla zpracování:

Vyhláška č. 645/2004 Sb., Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010) včetně dodatku platného od 15. července 2014 (č. j. SOAP/006-1300/2014). Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017). Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond Archiv obce Lipno je dochován mezerovitě a obsahuje archiválie z let 1839–1945, vzniklé z činnosti obce Lipno před rokem 1850 a Obecního úřadu Lipno. Informace o životě a činnosti obce od 20. let 20. století do konce druhé světové války lze čerpat v knize zápisů ze schůzí orgánů obecního výboru (ukn 3, pořadové číslo 16).

Z dochovaných materiálů je možné získat také částečný přehled o finančním hospodaření obce (kar 1/6, kar 2/1, ukn 4–8, pořadová čísla 23–29) a pozemkových záležitostech (ukn 1, 2, pořadová čísla 4, 5 a kar 2/9, pořadové číslo 48). Stavební vývoj částečně dokládají uložené stavební spisy (kar 2/2–2/4, pořadová čísla 34–36) a plán domku Josefa Röhlinga

(tvy 1, pořadové číslo 37).

Uložené písemnosti týkající se domovských záležitostí (kar 1/8, pořadové číslo 9), voličské seznamy (kar 1/2, pořadové číslo 11) a evidenční karty obyvatel Lipna pro vojenské účely (kar 2/8, pořadové číslo 46) jsou vhodné pro demografické a genealogické bádání.

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	10	1839–1945
podací protokoly	1	1923–1930
kartony	2	1867–1944
technické výkresy	1	1928

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

Základní evidenci písemností vypracoval v roce 1957 Vladimír Bystrický. V roce 2005 archivní fond zpracovala Mgr. Kateřina Nová.

Při generální inventuře v letech 2012–2013 došlo ke změně ve skladbě a počtu evidenčních jednotek, zpřesnění časového rozsahu a metráže.

Archivní fond Archiv obce Lipno 1839–1945 byl uspořádán v lednu 2021. Archivní pomůcka byla zpracována prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (Elektronické zpracování archiválií). Čistopis archivní pomůcky byl zpracován v květnu 2024.

Prameny a literatura:

Viz I. kapitola.

Zpracovatel jednotky popisu: Flanderková, Jitka, Mgr.

Datum popisu: 06. 05. 2024

Seznam použitých zkratek

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
ELZA	Elektronické zpracování archiválií
ej	evidenční jednotka
kar	karton
NAD	Národní archivní dědictví
poř. č.	pořadové číslo
ppr	podací protokol
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů a nařízení
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
tvý	technický výkres
ukn	úřední kniha
z. z. č.	český zemský zákoník

Počet obyvatel a domů v Lipně

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	282 (společně s osadou Písek)	neuveden
1869	169	27
1880	198	30
1890	223	29
1900	189	30
1910	179 (178 Němců, 0 Čechů)	31
1921	177 (175 Němců, 0 Čechů)	32
1930	186 (162 Němců, 23 Čechů)	38

Počet obyvatel a domů v Písku

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	neuveden	neuveden
1869	94	14
1880	96	17
1890	95	18
1900	84	18
1910	87 (Němců)	17
1921	100 (Němců)	16
1930	86 (Němců)	18

Počet obyvatel a domů v Těchodělich

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	91	neuveden
1869	59	9
1880	52	10
1890	61	10
1900	64	10
1910	74 (Němců)	11
1921	68 (Němců)	11
1930	66 (Němců)	12

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datece
	223105010/289	1	
	Archiv obce Lipno		
1	1	2	
	Předchůdci obecní správy do roku 1850		
2	1/1	3	
	Berní záležitosti		
3	1/1/1	4	ukn 1
	Parcelní protokol <i>Grund Parzellen[protokoll] der Gemeinde Lippna</i> němčina; sešité listy bez desek šířka: 225 mm, výška: 365 mm		1839
3	1/1/2	5	ukn 2
	Protokol stavebních parcel <i>Bauparzellenprotokol der Gemeinde Lippna</i> němčina; sešité listy bez desek šířka: 235 mm, výška: 385 mm		1839
1	2	6	
	Obecní úřad 1850–1945		
2	2/1	7	
	Obec a její správa		
3	2/1/1	8	
	Domovské právo		
4	2/1/1/1	9	kar 1/1
	Záležitosti domovského práva		1932–1942
3	2/1/2	10	
	Volební záležitosti		
4	2/1/2/1	11	kar 1/2
	Voličské seznamy		1926–1938
4	2/1/2/2	12	kar 1/3
	Kandidátní listina		1938
4	2/1/2/3	13	kar 1/4
	Potvrzení volby starosty		1933
3	2/1/3	14	
	Všeobecná správní činnost obce		
4	2/1/3/1	15	
	Organizace činnosti obecní samosprávy		
5	2/1/3/1/1	16	ukn 3
	Kniha zápisů ze schůzí orgánů obecního výboru		1924–1945
4	2/1/3/2	17	
	Spisová služba a archivnictví		
5	2/1/3/2/1	18	ppr 1
	Deník odeslané pošty		1923–1930

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2	2/2	19	
	Správa obecního majetku		
3	2/2/1	20	
	Jednotlivé části obecního majetku		
4	2/2/1/1	21	kar 1/5
	Obecní pozemky (výpis z inventáře majetku, úřední zrušení propachtování pozemků)		1867–1936
3	2/2/2	22	
	Rozpočtové hospodaření obce		
4	2/2/2/1	23	kar 1/6
	Rozpočty obce		1924–1944
4	2/2/2/2	24	ukn 4
	Hlavní kniha		1931–1935
4	2/2/2/3	25	ukn 5
	Hlavní kniha příjmů pro účetní rok 1939		1939–1940
4	2/2/2/4	26	ukn 6
	Hlavní kniha výdajů pro účetní rok 1939		1939–1940
4	2/2/2/5	27	ukn 7
	Pokladní deník		1932–1939
4	2/2/2/6	28	ukn 8
	Pokladní deník		1939–1940
4	2/2/2/7	29	kar 2/1
	Daně, dávky		1919–1927
2	2/3	30	
	Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek		
3	2/3/1	31	
	Záležitosti dohledu nad veřejnou mravností		
4	2/3/1/1	32	ukn 9
	Trestní rejstřík		1907–1931
3	2/3/2	33	
	Stavební a požární záležitosti		
4	2/3/2/1	34	kar 2/2
	Stavební spisy obce Lipno (řazeno dle čísel popisných 2–38) tematický popis jednotky popisu: na konci zařazeny spisy bez zjištěných čísel popisných		1913–1938
4	2/3/2/2	35	kar 2/3
	Stavební spisy osady Písek (řazeno dle čísel popisných 1–21) tematický popis jednotky popisu: na konci zařazeny spisy bez zjištěných čísel popisných		1918–1938
4	2/3/2/3	36	kar 2/4
	Stavební protokol osady Těchoděly čp. 28		1914

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
4	2/3/2//4	37	tvý 1
	Plán domku Josefa Röhlinga autor: Wenzel Schott, Mauermeister, Zebus bei Lichtenstein (Třebobuz, Líštany, Plzeň-sever, Česko : působnost 1928) objednatel/příjemce: Röhling, Josef (působnost 1928)		1928
4	2/3/2//5	38	kar 2/5
	Požární prevence - pojistné smlouvy		1926-1943
4	2/3/2//6	39	kar 2/6
	Požární stříkačka - zpráva o přezkoušení		1928
2	2/4	40	
	Působení obce ve veřejném zájmu		
3	2/4/1	41	
	Chudinství a sociální péče		
4	2/4/1//1	42	ukn 10
	Účetní kniha chudinského fondu		1881-1939
4	2/4/1//2	43	kar 2/7
	Žádost o chudinskou podporu		1932
2	2/5	44	
	Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech		
3	2/5/1	45	
	Vojenské záležitosti		
4	2/5/1//1	46	kar 2/8
	Evidenční karty obyvatel Lipna pro vojenské účely (tzv. Volkskartei)		1942
3	2/5/2	47	
	Záležitosti daňové a katastrální		
4	2/5/2//1	48	kar 2/9
	Soupisy hospodářství a hospodářských ploch		[1930]
3	2/5/3	49	
	Zemědělství, myslivost, rybolov		
4	2/5/3//1	50	kar 2/10
	Plemenný dobytek		1910-1937
4	2/5/3//2	51	kar 2/11
	Pronájem rybářského práva		1910-1934
4	2/5/3//3	52	kar 2/12
	Pronájem honitby		1932-1935

Rejstřík korporativní

Gemeindeamt Lippen (Lipno, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : 1850-1945), řřad obecnř a přeneseně státnř správy	1
Lipno (obec : Lipno, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : působnost od 1316-1850), řřad obecnř správy s nevyhraněným názvem	1
Wenzel Schott, Mauermeister, Zebus bei Lichtenstein (řřebobuz, Líšřany, Plzeň-sever, řesko : působnost 1928), stavebnř firma	37

Rejstřík osobní

Röhling, Josef (působnost 1928), majitel domu v obci Lipno

37

Název archivní pomůcky: Archiv obce Lipno

Značka archivního souboru: AO Lipno

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1839–1945

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 14 (ukn, 10, 1839–1945; ppr, 1, 1923–1930; kar, 2, 1867–1944; tvy, 1, 1928)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 52

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,22 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 6. května 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Jitka Flanderková

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Jitka Flanderková

Počet stran archivní pomůcky: 19

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Martina Matušková; 06. 05. 2024, č. j. SOAP/60-137/2024